

**แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1**
**Guidelines for Enhancing Morality and Ethics of Students in Medium-
Sized Schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1**

พรทิพย์ หรรษาพนาดร¹ ชัชชญา พิระธรณิศร์²
Porntip Hansapanadon, Chatchaya Perathoranich

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และเสนอแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงบรรยาย (Descriptive Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู และการหาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูง อยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็นที่สุดในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนคือ มุ่งมั่นในการทำงาน 2) แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 คือ การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนและกิจกรรมต่างได้ด้วยตนเอง การปลูกฝังให้นักเรียนมีความละเอียดใจในการทำผิดทั้งกาย วาจา ใจ มีความประพฤติและการปฏิบัติตนอย่างจริงจัง

คำสำคัญ (Keywords) : การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม; ความต้องการจำเป็น

Received: 2022-08-01 Revised: 2022-08-30 Accepted: 2022-08-31

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Master of Education Program in Education Administration Suryadhep Teachers College, Rangsit University.
Corresponding Author e-mail: wonpendarawong@gmail.com

² วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต, Suryadhep Teachers College, Rangsit University.

Abstract

The objective of the study was to investigate current conditions, desirable conditions, needs and guidelines for enhancing of the morality and ethics enhancement for students in medium-sized schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1. This study employed the descriptive research methods. Data were collected from 234 school administrators and teachers using five-point questionnaires and semi-structured interview. The statistics used included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Need Index (PNI_{modified}) The results showed that 1) the mean score of the current and desirable conditions of the morality and ethics enhancement for students in medium-sized schools under Rayong Primary Educational Service Area Office 1 was at high level, and the ‘determination’ is needed most in the process of the morality and ethics enhancement. Furthermore, the results of the study suggested that, in order to enhance morality and ethics among students, self-directed learning development as well as the cultivation of moral shame among students must be highlighted.

Keywords: Enhancing morality and ethics; Needs analysis

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลกระทบให้เกิดปัญหาสังคมนานาประการ โดยเฉพาะปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย อาทิ ปัญหาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาแหล่งอบายมุขแหล่งเรีงรมย์ การขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการที่จะต้องช่วยกันเร่งบริหารจัดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับสังคมไทยที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เยาวชน และพลเมืองของประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่รับกระแสบริโภคนิยมและวัตถุนิยมโดยปราศจากภูมิคุ้มกัน ประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทยที่นับวันจะห่างไกลศาสนา ขาดการนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ละเลยเรื่องคุณธรรมจริยธรรมทำให้ปัญหาสังคมทวีความรุนแรงมากขึ้น (พชรดนัย มนชะอุม, 2561) ปัจจุบันหลาย ๆ ประเทศต่างพัฒนาประเทศของตนให้เจริญก้าวหน้า โดยเน้นการพัฒนาส่วนบุคคลเป็นหลักเพราะบุคคลเป็นทรัพยากรสำคัญในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น รวมทั้งเป็นผู้นำเทคโนโลยีและวิทยาการ ต่าง ๆ มาใช้ อันจะนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่มวลมนุษยชาติ ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพ ทำได้โดยการศึกษาอบรม สร้างคนให้เป็นผู้นำที่มีปัญญามีความรอบรู้ และมีคุณธรรม การเป็นผู้นำไม่ใช่ผู้ที่สามารถจัดการกับตนเองได้เพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องคอยช่วยเหลือให้ผู้อื่นสามารถทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างสมบูรณ์

แบบ (ศิลป์ ชื่นนิรันดร์, 2560) ดังนั้น ผู้นำจึงต้องอาศัยความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป ในการสร้างคน สังคมไทยในปัจจุบันก็เช่นเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเครือญาติเป็นสังคมปัจเจกมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2564) ซึ่งเป็นไปตามคำกล่าวที่ว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกย่อมมีการเปลี่ยนแปลง” (ศิลป์ ชื่นนิรันดร์, 2560) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่งผลให้การดำเนินชีวิตของครอบครัวไทยมีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน พ่อและแม่ต้องแสวงหารายได้ทำให้ไม่สามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรได้เท่าที่ควร ส่งผลให้เด็กไม่ได้รับการดูแลที่เพียงพอ จึงถูกดึงดูจากสิ่งจูงใจภายนอกครอบครัวโดยง่าย เช่น ติดเกม สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น ปัญหาความเสื่อมทรามด้านคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนนับจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ก่อให้เกิดความวิตกกังวลให้แก่สังคมไทยโดยรวมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะปัญหาความเสื่อมทรามที่เกิดจากการกระทำของเด็กและเยาวชน คุณธรรมจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการทำหน้าที่น้อมนำจิตใจคนให้ประพฤติตนในสิ่งที่พึงทำ และละเว้นในสิ่งที่พึงละเว้น รวมทั้งร่วมกันกำหนดข้อกำหนดความประพฤติของทุกคนในสังคมเพื่อสันติสุขของสังคม “ประมวลจริยธรรม” การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ เป้าหมาย นโยบาย การจูงใจ และผลต่อเนื่อง ดังนั้น หน้าที่ของผู้บริหาร คือ สร้างความมั่นใจว่ากลไกและมาตรการส่งเสริมที่ดำเนินอยู่มีความสอดคล้องกันในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการกำหนดเป้าหมายและนโยบายที่ชัดเจน สามารถถ่ายทอดเป็นรูปธรรมได้และต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชายึดถือ ประพฤติและปฏิบัติตาม (ศิลป์ ชื่นนิรันดร์, 2560)

ประเด็นยุทธศาสตร์บุคลากรของรัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพ ต้องมีระบบการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถตอบสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ จูงใจให้คนดีและคนเก่งทำงานในภาครัฐเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ มีจิตบริการ เพื่อให้บุคลากรของรัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต จึงกำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. 2562 และประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักเล็งการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (พระณัฏฐพงศ์ โนนายะ, 2561) คุณธรรม จริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับทุกคนในสังคมที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก หรือเมื่อยังเป็นนักเรียนอยู่ เพราะเป็นช่วงเวลาที่สามารถเรียนรู้และได้รับการปลูกฝังความคิดที่ถูกต้องได้ง่าย ดังนั้นครูอาจารย์มีภาระหน้าที่สำคัญในการอบรมสั่งสอนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เพื่อที่จะสามารถหล่อหลอมนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปกับวิชาความรู้ และทักษะวิชาชีพความสามารถที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันนี้คนทั่วโลกต่างต้องปรับการใช้ชีวิตแบบวิถีปกติใหม่ เนื่องจากปัญหาการเกิดโรคระบาด ทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามีทั้งด้านปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาในการใช้ชีวิตในสังคม อาทิ ปัญหาการลักขโมย ปัญหาการโกง ปัญหาการทุจริต ปัญหาความเครียด ปัญหาทางการศึกษา เนื่องจากเด็กและเยาวชนต้องปรับวิถีการเรียนรู้ใหม่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2564 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษา ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือเรื่อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ 5) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิด เป็นทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สุลานนท์ มีแสง, 2560)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนผู้เรียนตามศักยภาพ สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและเสนอแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของนักเรียนในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1
2. เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์-ความต้องการจำเป็น และเสนอแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ประกอบด้วยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการคือ 1. รัก

ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. การมีจิตสาธารณะ โดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating & Scale) 5 ระดับ และการรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกเป็น 5 อำเภอ มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 74 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 74 คน และครูจำนวน 894 คน รวม 968 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 640 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970.p 607-610) ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.5 % และ ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วน (Proportional Allocation)

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย 1)ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนจำนวน 40 ข้อ โดยมี 8 ด้าน ดังนี้ 1)รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ และแบบสอบถาม ตอนที่3คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating & Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคอร์ท (Likert's Scale) (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2554, น. 225) คือ ระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 5 คะแนน จนถึงระดับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับ 1 คะแนน และแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แปลความว่า มีผลปฏิบัติมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แปลความว่า มีผลปฏิบัติมาก คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แปลความว่า มีผลปฏิบัติปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แปลความว่า มีผลปฏิบัติน้อย และคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แปลความว่า มีผลปฏิบัติน้อยที่สุด

การหาคุณภาพแบบสอบถามดำเนินการโดยนำเครื่องมือในการวิจัยที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาและการใช้ภาษาโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ

โดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.95 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา หาความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984) ซึ่งเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ผู้วิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.953 และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.973 และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยวิเคราะห์เนื้อหา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยรวบรวมจากการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยตรง โดยขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับการบรรยายลักษณะของส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI modified) และ การสัมภาษณ์โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 234 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ตำแหน่งครูประจำการ จบการศึกษาระดับปริญญาโท ประสบการณ์ในการทำงาน อยู่ระหว่าง 21 - 25 ปี ภาพรวมสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวม 8 ด้าน นั้นสามารถวิเคราะห์ ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ภาพรวมสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวม 8 ด้าน

ตัวแปร	สภาพปัจจุบัน (D)			ความคาดหวังที่พึงประสงค์ (I)			PNI modified (I-D)/D	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.04	0.98	มาก	4.52	0.67	มากที่สุด	0.11	3
2. ซื่อสัตย์สุจริต	4.07	1.18	มาก	4.57	0.64	มากที่สุด	0.12	2
3. มีวินัย	3.98	0.89	มาก	4.22	0.55	มาก	0.06	5
4. ใฝ่เรียนรู้	4.14	0.90	มาก	4.32	0.78	มาก	0.04	6
5. อยู่อย่างพอเพียง	4.26	1.04	มาก	4.38	0.81	มาก	0.02	8
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	3.76	1.12	มาก	4.39	0.67	มาก	0.16	1
7. รักความเป็นไทย	4.39	0.69	มาก	4.76	0.53	มากที่สุด	0.08	4
8. การมีจิตสาธารณะ	4.55	0.62	มากที่สุด	4.73	0.53	มากที่สุด	0.03	7
รวม	4.15	0.93	มาก	4.49	0.65	มากที่สุด	0.08	-

สภาพปัจจุบัน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากผลการวิจัยพบว่า ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด รองลงมา คือ ด้านมีวินัย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ซื่อสัตย์สุจริต

สภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากผลการวิจัยพบว่า ด้านด้านซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมุ่งมั่นในการทำงาน

ความต้องการจำเป็น ของแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ลำดับสูงที่สุด มุ่งมั่นในการทำงาน รองลงมา คือ ซื่อสัตย์สุจริต และอยู่อย่างพอเพียงมีค่าดัชนีน้อยที่สุด ตามลำดับ

สำหรับแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยเรียงตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็นได้ดังนี้

1. มุ่งมั่นในการทำงาน: แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือ การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนและกิจกรรมต่างๆได้ด้วยตนเอง
2. ซื่อสัตย์สุจริต: แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือ การปลูกฝังให้นักเรียนมีความละเอียดใจในการทำผิดทั้งกาย วาจา ใจ มีความประพฤติและปฏิบัติตนอย่างจริงจัง
3. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์: แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือ การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในเรื่องของสถาบันหลักอยู่อย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็น ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
4. รักความเป็นไทย: แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือ นักเรียนแสดงกิริยา วาจา สุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม การปลูกฝังให้นักเรียนมีสัมมาคารวะ มีกิริยา วาจา สุภาพ เรียบร้อย เหมาะสม สวัสดิ์
5. มีวินัย: แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือ การปลูกฝังให้นักเรียนมีการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆได้อย่างตรงต่อเวลาและถูกต้องตามระเบียบโดยใช้จิตวิทยาเชิงบวก
6. ใฝ่เรียนรู้: แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือ การจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและร่วมแสดงความคิดเห็นเสมอ
7. การมีจิตสาธารณะ: แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือ การจัดกิจกรรมอาสา ช่วยงาน กิจกรรมต่างๆของโรงเรียนโดยไม่หวังผลตอบแทน และหาแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กนักเรียนที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะในการใช้ชีวิต
8. อยู่อย่างพอเพียง: แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการหาแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1” ผู้วิจัยได้อภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 สภาพปัจจุบันที่พบว่า 1) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์: มีค่าเฉลี่ยสูงสุคนั้น อาจเป็นเพราะนักเรียนสามารถยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง โดยเชื่อว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตามหลักศาสนาของตนและนักเรียนสามารถเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ ชูศรีโฉม (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการจัดการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

แก่นักเรียน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีการปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านชื่อเสียงสุจริต: สภาพปัจจุบัน อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความละเอียดใจในการทำผิดทั้งกาย วาจา ใจ รวมถึงมีความเชื่อว่านักเรียนเป็นคนซื่อสัตย์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง และเชื่อว่าคำพูดของนักเรียนเป็นจริงเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มิตร ดาราฉาย (2553) ศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนวัดบางยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนวัดบางยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านชื่อเสียงสุจริต อยู่ในระดับมาก 3) ด้านมีวินัย: สภาพปัจจุบัน อาจเป็นเพราะนักเรียนสามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียนได้ รวมถึงสามารถแต่งเครื่องแบบได้อย่างถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และหากเข้าเรียนหรือมีการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นักเรียนจะตรงต่อเวลาอย่างสม่ำเสมอ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ สิทธิสุวรรณ (2545) ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาชุดการฝึกอบรมธรรมะตามแนวคิดทางการศึกษาของท่านพุทธทาสเพื่อการพัฒนาสังคม พบว่า การพัฒนาสังคมเน้นการใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนรู้จักชีวิตและการแก้ปัญหาชีวิตการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาที่เข้าถึงอบรมธรรมะ ธรรมคือธรรมอันสูงสุดที่มนุษย์ควรศึกษาและปฏิบัติให้สมบูรณ์ต่อสิ่งต่าง ๆ รอบข้างอย่างถูกต้องโดยอาศัยปัญญาศีลสมาธิเพื่อความอยู่รอดทางจิตวิญญาณและให้เยาวชนรู้จักผู้ที่ให้แสงสว่างแก่ชีวิตด้วยประพจน์ตนเป็นคนตระหนกอยู่ในสถานะทั้ง 5 คือ เป็นบุตรที่ดีเป็นสิ่งที่ดีเป็นเพื่อนที่ดีและเป็นพลเมืองที่ดีและเป็นสาวกที่ดี 4) ด้านใฝ่เรียนรู้: สภาพปัจจุบัน อาจเป็นเพราะนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและร่วมแสดงความคิดเห็นเสมอ รวมถึงมีการทบทวนการบ้านและอ่านหนังสือล่วงหน้า และนักเรียนมีความตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามเรียนรู้ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรดนัย มนชะอุ่ม (2561) ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาการบริหารงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า การบริหารงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ด้านใฝ่เรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่ครู จัดวางตัวบุคคล ให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับผิดชอบ เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติโดยจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหาร มีการวางโครงสร้างการบริหารงาน มอบหมายงานให้ตรงตามความสามารถของบุคคลเหมาะสม 5) ด้านอยู่อย่างพอเพียง: สภาพปัจจุบัน อาจเป็นเพราะนักเรียนมีการแสดงพฤติกรรมเหมาะสมตามบทบาทของหน้าที่ตนเอง รวมถึงสามารถแก้ปัญหาและปรับปรุง ความประพฤติที่ผิดพลาดของตนได้ และสามารถส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล มั่นนอก และไพฑูรย์ สิลารัตน์ (2557) ศึกษาเกี่ยวกับ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กรณีศึกษาของนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม พบว่า การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม โดยใช้กลยุทธ์ 5 กลยุทธ์โดยกลยุทธ์ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 6) ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน: สภาพปัจจุบัน อาจเป็นเพราะนักเรียนมีการติดตามข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนจากแหล่งต่าง ๆ ได้ รวมถึงสามารถแก้ปัญหาและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และมีความใส่ใจต่อการเรียน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ ชูศรีโหม (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการจัดการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การพัฒนาสังคมเน้นการใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนา โดยมุ่งมั่นในการทำงานเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนรู้จักชีวิตและการแก้ปัญหาชีวิตการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาที่เข้าถึงอบรมธรรมะธรรมคือธรรมอันสูงสุดที่มนุษย์ควรศึกษาและปฏิบัติให้สมบูรณ์ต่อสิ่งต่างๆรอบข้างอย่างถูกต้องโดยอาศัยปัญญาศีลสมาธิเพื่อความอยู่รอดทางจิตวิญญาณ และให้เยาวชนรู้จักผู้ที่ให้แสงสว่างแก่ชีวิตด้วยประพจน์ตนเป็นคนตระหนกอยู่ในสถานะทั้ง 5 คือ เป็นบุตรที่ดี เป็นสิ่งที่ดี เป็นเพื่อนที่ดี เป็นพลเมืองที่ดี และเป็นสาวกที่ดี 7) ด้านรักความเป็นไทย: สภาพปัจจุบัน อาจเป็นเพราะนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับกับภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงมีการให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม และมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่สืบทอดประเพณี และวัฒนธรรม ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cranley (2003) ศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมการปฏิบัติในด้าน จริยธรรม นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชนเมืองของประเทศไทย พบว่า การประพฤติปฏิบัติในด้าน จริยธรรมของนักเรียนประกอบด้วย มาตรการที่โรงเรียนใช้ในกรอบจริยธรรม นักเรียน มาตรการที่จะจัดการศึกษาโดยการนำเอาจริยธรรมในหลักสูตรปกติ การสอน จริยธรรม โดยใช้สถานการณ์ทางประเพณี การสอนจริยธรรมโดยใช้กิจกรรมในหลักสูตรปกติ การสอนจริยธรรมโดยใช้สถานการณ์ทางประเพณี การสอนจริยธรรมโดยใช้กิจกรรม การสอนอย่างต่อเนื่อง การสอนจริยธรรมโดยกำหนดระเบียบกฎของห้องเรียน การสอน จริยธรรม การรักความเป็นไทยโดยดำเนินตามนโยบายและระเบียบของทางราชการ และ 8) ด้านการมีจิตสาธารณะ: สภาพปัจจุบัน อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยความสมัครใจ รวมถึงมีจิตอาสาในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ และรู้จักการแบ่งปันสิ่งของ และอื่น ๆ ให้กับเพื่อนหรือบุคคลรอบข้าง ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ ชูศรีโหม (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการจัดการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริม ให้ครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับนักเรียน ฝึกนิสัยการออมเงินผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีจิตอาสาช่วยเหลือเพื่อนและบุคคลอื่น รู้จักการให้เกียรติซึ่งกันและกัน และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยเสริมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม

2. ความต้องการจำเป็น ในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ทั้ง 8 ด้าน ด้วยการหาดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) จากผลการวิจัยที่ พบว่า ความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนี (PNI_{modified}) สูงที่สุด คือ มุ่งมั่นในการทำงาน มีค่าดัชนีสูงที่สุด (PNI_{modified} = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่าความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง ผู้วิจัยเห็นว่าการนำคุณธรรม จริยธรรมเข้าไปประยุกต์ใช้ตามเหตุการณ์และปัญหาในโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลดีทั้งต่อองค์กรและช่วยเสริมสร้างคุณภาพทางการศึกษารวมถึงทางโรงเรียนมีการเสริมสร้างให้นักเรียนมีความประพฤติและมีการปฏิบัติตนอย่างจริงจังและซื่อสัตย์ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม โดยการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในการศึกษาในทุกรายวิชา ซึ่งเป็นการนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนและมีความมั่นคง และจัดตั้งคณะทำงานการสำรวจสภาพการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนซึ่งหากโรงเรียนมีการวางแผนเป้าหมายที่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาที่สำคัญในกระบวนการเรียนการสอนได้ รวมถึงการวัดและประเมินผลที่มุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม จะสามารถทำให้นักเรียนมีผลการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิเช่นกันและรองลงมาคือซื่อสัตย์สุจริต มีค่าดัชนี (PNI_{modified} = 0.21) ผลจากการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับความถี่ของข้อเสนอแนะความคิดเห็นและการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิ และให้เหตุผลว่าควรมีการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษารวมถึงมีการพัฒนาครูและฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หรือควรมีการกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงการมีจริยธรรมว่า ทำได้โดยใช้สถานการณ์จริงหลาย ๆ ตัวอย่าง และสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนอภิปรายได้อย่างอิสระ และควรมีการพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น เอื้อต่อการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรใช้วันพระเป็นช่องทางการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและนำแนวทางที่ดงามไปปฏิบัติ สอดคล้องกับ DiGiorgio (2002) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยหนึ่งที่กำหนดให้กับพฤติกรรมของมนุษย์ พบว่า ความต้องการของมนุษย์ ในขณะที่บุคคลจะสังเกตเห็นคุณค่าทางคุณธรรม จริยธรรม และกฎเกณฑ์ทางสังคม คนจะรู้สึกถึงความจำเป็นในการตอบสนองความต้องการ

3. แนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามและข้อค้นพบด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพจากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่สำคัญจะเห็นได้จากความต้องการจำเป็นที่สุดในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

คือ 1) มุ่งมั่นในการทำงาน การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คือควรมีการสร้างทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีประสิทธิภาพอันเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศให้เกิดประสิทธิผลต่อไป อาจเป็นผลจากการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญลักษณ์ ชูศรี โฉม (2564) จากการศึกษา แนวทางการจัดการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า แนวทางการจัดการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน คือ ผู้บริหารควรส่งเสริม ให้ครูนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับนักเรียน 2) ชื่อสัตย์สุจริต การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมคือ ควรมีการกำหนดนโยบายในการเสริมสร้างให้นักเรียนมีความประพฤติและมีการปฏิบัติตนอย่างจริงจังและชื่อสัตย์ส่งเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพื้นฐานของนักเรียนในการศึกษาในทุกๆรายวิชา สอดคล้องกับ พชรดนัย มนชะอุ่ม (2561) จากการศึกษา การศึกษาการบริหารงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการบริหารงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่ครู จัดวางตัวบุคคล ให้เหมาะสมกับงานที่ได้รับผิดชอบ เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติโดยจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารเพื่อส่งเสริมแนวทางในการพัฒนาให้นักเรียนประพฤติตนอยู่อย่างชื่อสัตย์สุจริต เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนรุ่นหลังต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมโครงการหรือกิจกรรมปลูกฝังบวให้กับนักเรียนเกี่ยวกับให้ความมุ่งมั่นในการเรียนและการทำงาน ให้ต่อเนื่อง จนเป็นนิสัย

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรผลักดันกิจกรรมและสร้างแรงจูงใจในเชิงปฏิบัติ เกี่ยวกับความชื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนให้เห็นเชิงประจักษ์ และ ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะในการทำ ความดี

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาแต่ละอำเภอ ทุกเขต ตามบริบท และขนาดของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา ทุกอำเภอ ทุกเขต ตามบริบท และขนาดของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธัญลักษณ์ ชูศรีโณม. (2564). แนวทางการจัดการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.
วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 11(1), 49-62.
- พชรดนัย มนชะอุ่ม. (2561). การศึกษาการบริหารงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย
เทคโนโลยีสยาม
- พระณัฏฐพงศ์ โนนายะ. (2561). การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนมัธยม
วัดไทรราชวรอุปัถุมภ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศิลป์ ชื่นนิรันดร์. (2560). การเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กร. วารสารมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูฏา. 6(2). 216-225.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2554). การเปลี่ยนแปลงทาง
สังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ.
- สุลานนท์ มีแสง. (2560). พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในโรงเรียน
สังกัดงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- DiGiorgio, C. L., Gonzalez, D. A., & Huitt, C. C. (2002). Cryptosporidium and Giardia
recoveries in natural waters by using environmental protection agency
method 1623. *Applied and environmental microbiology*. 68(12), 5952-
5955.